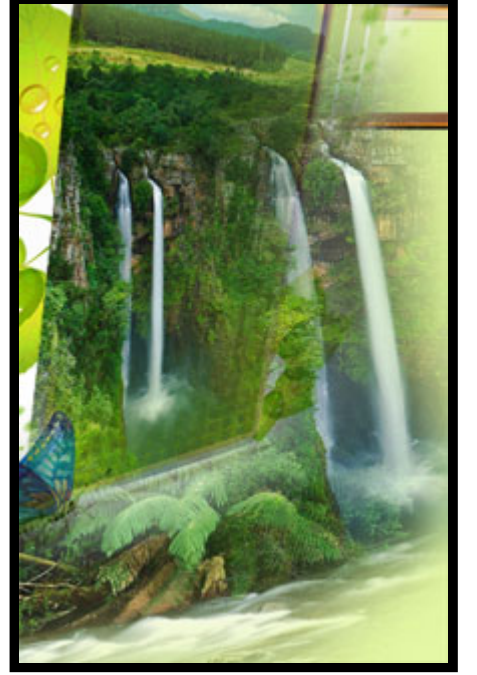

Kullanılmayan Vicdan Sorumluluktur

Televizyonlarda yapılan programlarda insanın nasıl ahlaklı olacağı tartışılan konulardan biridir. Bazı kişiler ahlaklı olmak için dine gerek olmadığını, vicdanın yeterli olduğunu iddia ederler. Bu düşüncede olan insanlar vicdanlı olmanın ahlaklı olmakla eş anlamlı olduğunu sanırlar. Oysa ahlaklı olmak vicdanlı olmak değildir, vicdanına uymaktır. İnsanı vicdanına uymakta samimi davrandıran güç ise imandır.

www.Kurandavicdan.net

Vicdan, her insana güzel olan tavrı ve düşünceyi söyleyen, bir insanın sağlıklı muhakemede bulunmasını, doğruyu ve yanlışını birbirinden ayırt edebilmesini sağlayan manevi bir özelliktir. Dindar, dinsiz, ateist, muhafazakâr, laik her insan vicdanıyla birlikte yaratılmıştır. İnsanları birbirinden farklı kılan ise vicdanlarını hangi oranda kullandıklarıdır. Yani bir insan hırsızlık yaparken, cinayet işlerken, ahlaksızlık yaparken bunu vicdanı olmadığı için değil, vicdanını kullanacak iradesi olmadığı için yapar. Yoksa her insan ister Manhattan’da ister Tibet’te yaşıyor olsun vicdanıyla, nerede ne yapması gerektiğini gayet iyi bilir. Ama doğruyu biliyor olması insanın ahlaklı olması için yeterli değildir. Ahlaklı olmak irade, akıl, sabır ve kararlılık gerektirir. Ve hepsinden önemlisi Allah korkusu ve tevazu gerektirir. Bu Allah’ın “Vicdanları kabul ettiği halde, zulüm ve büyülenme dolayısıyla bunları inkâr ettiler” (Neml Suresi, 14) ayetinde bildirdiği bir sırdır.

Çevrenizde inançlı veya inançsız hangi insanla konuşursanız konuşun kimsenin savaşımlardan, yokluklardan, acı çeken insanlardan, zulümlerden zevk aldığını görmezsiniz. Dindar veya dinsiz her insan diliyle zulme karşıdır. Ancak konu fiiliyatta zulme karşı olmaya gelince, işte burada asıl olan kişinin vicdanını nasıl kullandığıdır. Kimi kendisine dokunmadığı sürece haksızlıklara karşı duyarsızdır, kimi haksızlıkların olduğundan bile habersizdir, kimi haksızlıktan müthiş rahatsız olur ama mücadele için akılcı bir yol bulamaz, kimi bulduğu yolda bir noktaya kadar mücadele eder bir aşamadan sonra vazgeçer. Kimi ise haksızlığı gördüğü anda önce asıl sebebi teşhis eder, sonra bu sebebi ortadan kaldırmak için en etkili yolu bulur, üstelik azminde ve şevkinde en küçük bir azalma veya sarsılma olmadan haksızlığın tam anlamıyla son bulduğundan emin olana kadar gayret eder. İşte bu insan, vicdanını tam anlamıyla ve doğru kullanan insandır.

İnsanın vicdanını doğru kullanabilmesi için, hayatının tek bir anında dahi vicdanının kendisine söylediğini duymazlıktan gelmemesi gerekir. “*Ama biraz da mantıklı davranmalı*” diyerek, menfaatine göre şekil almaması gerekir. “*Tek akıllı ben miyim?*” diyerek, yapılması gerekeni bile bile atalet içinde yaşamaması gerekir. “*Benim yaptığımdan ne olur ki?*” diyerek, zerrenin dahi okyanusta kıymeti olduğunu unutmaması gerekir. Kısacası, nefsinin her türlü oyununa ve aldatmacasına karşı uyanık ve dikkatli olmayı, bunların her birine temiz akılla gereken cevabı vermeyi bilmesi gerekir.

Allah Tüm İnsanlar İçin Ortak Bir Vicdan Yaratmıştır

Vicdanın önemli bir özelliği tüm insanlarda ortak olmasıdır. Yani bir insanın vicdanına göre doğru olan, aynı koşullar söz konusu olduğu sürece diğer insanların vicdanları için de geçerlidir. Vicdanlar hiçbir zaman çatışmaz. Bunun nedeni ise vicdanın kaynağıdır; vicdan Allah’ın ilhamıdır. Allah, her insana vicdanı aracılığı ile Kendisi’nin hoşnut olacağı umulan en doğru ve en güzel tavırları bildirmektedir.

Vicdanın Allah’ın ilhamı olduğu Kuran-ı Kerim’in Şems Suresi’nde şöyle bildirilmektedir:

“Nefse ve ona ‘bir düzen içinde biçim verene’. Sonra ona fücürünü (sınır tanımaz günah ve kötülüğünü) ve ondan sakınmayı ilham edene (andolsun). Onu arındırıp-temizleyen gerçekten felah bulmuştur. Ve onu

(isyanla, günahla, bozulmalarla) örtüp-saran da elbette yıkıma uğramıştır.” (Şems Suresi, 7-10)

www.Kurandaadalet.com

Allah Tüm İnsanlara Vicdan Vermiştir

Her insan karşılaştığı herhangi bir olayda, neyin doğru neyin yanlış olduğunu vicdanının sesini dinleyerek kolaylıkla anlayabilir. Yani bir insan, doğru olanın ne olduğunu, o anda Allah'ın o kişiye vicdanında hissettirmesiyle hemen anlar.

Bu, insanların büyük çoğunluğunun göz ardı ettiği çok önemli bir bilgidir. Çünkü her insan Kuran'a uymakla sorumlu olduğu gibi vicdanına uymakla da sorumludur. Ahirette her insan vicdanının sesini dinleyip dinlemediği hakkında hesaba çekilecektir. Örneğin bir insan, söylediği bir sözde, yaptığı bir tavırda, gösterdiği bir tepkide, aldığı bir kararda bunun vicdana uygun olmadığını biliyorsa ve buna rağmen yapıyorsa, yani vicdansızlık yaptığını bile

bile bunu gerçekleştiriyorsa, bu durumda günaha girmiş olur. Ya da bir insan aslında haram olmayan, ama kendisinin haram zannettiği bir şeyi bile bile yapsa, o zaman o haramı işlemiş gibi günaha girebilir. Benzer şekilde her durumda güzel söz söyleyen, her koşulda güzel davranışlarda bulunan, insanlara karşı her zaman sevecen, affedici, sevgi dolu, saygılı, nezaketli olan, her zaman huzur ve güven veren bir kimse de sürekli vicdanına uyup, Allah'ın ilhamına tam tabi olarak bu güzellikleri sergiler. Her an, her saniye vicdanını takip ederek hareket eden insanda, Allah'ın izniyle, hikmet, akıl ve feraset en güzel şekilde tecelli eder.

Vicdana Uymanın Önemi

Vicdanın en önemli özelliklerinden biri insanın kendi kendine doğruyu bulmasına yardımcı olmasıdır. Vicdan, kimse yardım etmese de kişiye doğruyu gösterecektir, ancak önemli olan insanın vicdanına başvurması, onun ne dediğini dinlemesi ve eksiksizce söylediklerini uygulamasıdır. Bu nedenle, vicdanın sesini dinlemek din ahlakını yaşamanın temel unsurudur diyebiliriz.

Herşeyden önce şunu unutmamak gerekir: Her insan şuur sahibi olduğu andan itibaren Yüce Allah'ın kendisine ilham ettiği vicdanının söylediklerinden sorumludur. Etrafındaki olayları idrak etmeye başlayan, muhakeme yeteneği kazanan her insan artık vicdanının sesini duyacaktır. Nefsi ile vicdanını ayırt edebilecek yeteneğe ve vicdanına uyabilecek iradeye sahip olmuş olacaktır. Artık bundan sonra karşılaştığı olaylar esnasında seçtiği yoldan hesap günü sorgulanacaktır; vicdanına uyuyorsa Allah'ın sonsuz cennetine layık görülecek, nefesine uyuyorsa “kapıları kilitlenmiş” sonsuz bir ateşle karşılaşılacaktır.

Vicdana Uymanın Tek Yolu Allah Sevgisidir

İnsan Allah'ı çok sever ve Allah'tan çok korkarsa ancak o zaman aklını kullanır. Allah'ı gereği gibi sevmeyen, Allah'a gönülden bağlanmamış bir insanın aklı da vicdanı da kapalı olur. Allah korkusu ve sevgisi ise akılda ve vicdanda berraklık ve açıklık sağlar. İnsan Allah'ı o kadar çok sevmeli ki, yapacağı en küçük bir vicdansızlığın Rabbimiz'in hoşuna gitmemesi ihtimalinden bile şiddetle korkmalı ve var gücüyle Allah vicdanına ne emrediyorsa onu yerine getirmeye çalışmalıdır.

Ölçüsü Allah'ın rızası, sevgisi ve cenneti olmayan bir insanın vicdanını dinlemekte irade göstermesinin mümkün olmayacağı ise açıktır. Çünkü böyle bir insan için ölçü genellikle çevresi, menfaati veya toplum içindeki yeridir. Diğer bir deyişle insanların ne düşündüğüdür. İnsanların ne düşündüğüne göre hareket eden birinin ise vicdanına uyma gücü hep bir noktaya kadar olur. İnsanların ona “*enayi misin*” dediği noktaya kadar yardımseverdir. Yakınlarının ona “*sana mı düştü*” dediği noktaya kadar sorunlarla ilgilidir. İşverenin ona, “*bu tutumunu değiştir*” dediği noktaya kadar karardır. Fikirdaşlarının ona “*buna gerek yok*” dediği noktaya kadar sorumluluk duygusu vardır. Dolayısıyla Allah'ın ilhamını ona fısıldayan vicdanına göre değil,

içinde yaşadığı toplumun değerlerine göre şekillenen bir ahlak anlayışına sahiptir. Böyle bir insanın ise her zaman ve her koşulda Hak'tan yana olduğunu savunmak mümkün değildir.

Bu sebeple asıl önemli olan vicdanına kayıtsız şartsız, “mantık” koşulları aramadan uyan insanlardır. Allah dönem dönem toplumları böyle güzel insanlarla şereflendirir. Hatta bu insanların vicdanlarına uymaktaki kararlılıkları ve titizlikleri çoğu zaman halkın çoğunluğu tarafından bir tür “*delilik*” olarak adlandırılır. Allah samimi imanlı müminlere böyle güzel bir

“*delilik*” yani iman aşkı, azim, kararlılık, şevk ve heyecan nasip eder. “*Vicdanları kabul ettiği halde yüz çevirenler*” şüphesiz sadece inkâr edenler değildir. Allah için yapması gerekenleri bildiği halde, pasif, ağır, atalet içinde davrananların da bu ayetten alması gereken bir ders vardır.

www.Kurandaittihadislam.com

Allah Kuran'da, “İÇİNDE BULUNDUKLARI REFAHIN PEŞİNE DÜŞEREK” (Hud Suresi, 116) şeklinde bildirerek kendilerine yüklenmiş sorumluluklarını gözardı eden insanların durumundan bahsetmiştir.

Vicdan ve fazilet sahibi, Allah'tan korkan kimselerin, dünyanın dört bir yanındaki Müslümanların yaşadığı sıkıntıları gördükleri halde bunu göz ardı edip sadece kendi isteklerinin ve dertlerinin peşine düşmeleri, sıradan dünya menfaatleri uğruna bu sorumluluklarını bir kenara bırakabilmeleri mümkün değildir. Bu nedenle böyle bir durumda kişinin yalnızca kendisi harekete geçmekle kalmamalı, diğer Müslümanları da, birlik olup, güzel ahlakın tüm yeryüzüne yayılması, zulümlerin sona ermesi için çaba harcamaya çağırması gerekmektedir. Allah bu ahlakın gerekliliğini, “... Müminleri hazırlayıp-teşvik et...” (Nisa Suresi, 84) ayetiyle insanlara bildirmiştir.

<https://www.harunyahya.info/makaleler/kullanilmayan-vicdan-sorumluluktur>